

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd
(Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné
správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)
Mezinárodní poradenská společnost "Sidcon" (Kyjev, Ukrajina)
Evropské lyceum "Vědecké perspektivy" (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „ Vědecká perspektiva “

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2024

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of
Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine"
(Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
International Consulting company "Sidcon" (Kyiv, Ukraine)
European Lyceum "Scientific Perspectives" (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

49-th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2024

<https://doi.org/10.52058/49-2024>

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)
C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 156/2024 ze dne 8. listopad 2024)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači Google Scholar

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, Česká republika)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Humeir Huseyn Akhmedov - doctor of pedagogical sciences, professor (Baku, Azerbaijan);
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačišín - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevská - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: XLIX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. str. 611

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

- §3.2 *FRAGMENTATION OF PERCEPTION. ESSENCE AND CONDITIONS OF OCCURRENCE* (**Emelyanova T.V.**, Kharkiv National Automobile and Highway University, **Yarkho T.O.**, Kharkiv National Automobile and Highway University, **Legeyda A.V.**, V. N. Karazin Kharkiv National University, **Legeyda D.V.**, Newcastle University).....96
- §3.3 *VAMPIRE LITERATURE OF THE 21ST CENTURY: CRAFTING SUSPENSE IN A CONTEMPORARY GOTHIC GENRE* (**Onyshchuk I.Yu.**, Odesa I.I. Mechnikov National University).....105
- §3.4 *CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF TRAINING FUTURE OFFICERS OF COMMUNICATIONS UNITS FOR MANAGERIAL ACTIVITY IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS* (**Pavlenko O.**, Military institute of Telecommunications and Informatization in the name of Heroes Krut).....115
- §3.5 *PROSPECTS OF USING CULTURAL-HISTORICAL AND MULTICULTURAL APPROACHES FOR THE FORMATION OF CULTURAL COMPETENCE IN FOREIGN LITERATURE LESSONS IN SECONDARY SCHOOL* (**Tychinina A.**, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, **Hurhish A.**, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University).....125
- § 3.6 *СКЛАДНІ БЕЗСПОЛУЧНИКОВІ РЕЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ: СЕМАНТИКА, СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ* (**Бабій І.М.**, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, **Лушпинська Л.П.**, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка) 137
- §3.7 *СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ФІТОПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ* (**Ключевич М.М.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Вигера С.М.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Ковальчук Р.Л.**, Good Food Institute Ukraine (Інститут Доброї Їжі Україна).....147
- §3.8 *ДІАГНОСТУВАННЯ КОГНІТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ* (**Красовська О.О.**, Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»).....157
- §3.9 *ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ* (**Пономаренко Т.О.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Кондратець І.В.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Кузіна О.Т.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка).....170

§3.9 ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (Пономаренко Т.О., Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Кондратець І.В., Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Кузіна О.Т., Київський столичний університет імені Бориса Грінченка)

Вступ. У сучасному вітчизняному суспільстві підвищуються інтерес, вимоги до якості освіти дітей дошкільного віку. Відомо, що для ефективного засвоєння знаннєвого та діяльнісного досвіду діти мають стати активними суб'єктами освітнього процесу. Тож проблема формування пізнавальної активності на етапі дошкільного дитинства є однією з найбільш актуальних, соціально зумовлених.

Результати аналізу проблеми формування пізнавальної активності особистості відображено в дослідженнях Г. Костюка, О. Савченко та інших. Визначено концепції розвитку пізнавальної активності в дітей дошкільного віку (О. Кононко, В. Котирло, С. Ладивір, Т. Ткачук та інші). Розкрито теоретичні положення стосовно структури пізнавальної активності дошкільників (В. Котирло, С. Ладивір, Т. Ткачук та інші). Досліджено особливості пізнавального розвитку дітей старшого дошкільного віку (Л. Козак, Н. Іваненко та інші). Схарактеризовано ефективні форми та методи формування пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку (Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богущ, К. Волинець, Н. Гавриш, Н. Грама, Н. Голота, Л. Мацко та інші).

Невід'ємною частиною життя сучасної людини є медіапростір, у якому вона перебуває, а молоде покоління занурюється у медіасередовище дорослих. Саме тому серед актуальних напрямів освіти Міністерство освіти

та науки України, міжнародні організації ЮНІСЕФ, Європейської комісії з питань освіти визначають медіаосвіту. Дослідження сучасних науковців засвідчують, що вплив на дітей засобів медіа значний і здійснюється з раннього дитинства (О. Близнюкова, К. Демчик, О. Коваленко, І. Кондратець, О. Літченко, О. Міненко, О. Половіна та інші). Зважаючи на це, перед теоретиками і практиками в галузі дошкільної освіти постає багато питань та суперечностей щодо занурення дітей у медіапростір, умов безпечного використання медіазасобів з освітньою метою, формування в дітей основ медіаграмотності та медіакомпетентностей, розвитку пізнавальної активності у медійному середовищі тощо.

Реалізація визначених в нормативних документах завдань медіаосвіти здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту» (2017) [6], «Про дошкільну освіту» (2001) [], Державного стандарту дошкільної освіти (2021) [5], в яких наголошується на необхідності грамотного використання медіаресурсів, відображається запит суспільства на особистість, що володіє культурою використання медіапродукції.

У сучасних наукових працях вивчаються проблеми, що є важливими для нашого дослідження: особливості соціалізації дітей в умовах сучасного медіасередовища (А. Мудрик, О. Петрунько, Б. Потятиник та інші); зміст та особливості інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (Р. Гуревич, С. Дяченко, С. Іць, О. Чекан та інші); вплив сучасного інформаційного простору на психічний розвиток особистості (О. Хартман та інші). За результатами досліджень встановлено (Т. Давидченко, І. Кіндрат, М. Машовець, Е. Огар, О. Петрунько, Ю. Семеняко та інші), що застосування в освітньому процесі закладів дошкільної освіти засобів медіа зумовлює ефективність цілеспрямованої медіаосвіти дітей дошкільного віку й дошкільної освіти загалом, зокрема формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

Водночас, проблема формування пізнавальної активності в дітей старшого дошкільного віку засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти є недостатньо вивченою. Її дослідження є доцільним та на часі. Тож метою дослідження визначено формування пізнавальної активності в дітей старшого дошкільного віку на засадах використання засобів медіа в умовах освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. На засадах аналізу ряду досліджень (С. Ладивір, Т. Садова, В. Суржанська, А. Рудакова, Т. Ткачук, І. Товкач та інші) визначено зміст основного поняття дослідження: пізнавальна активність дітей старшого дошкільного віку – це цілісна, інтегративна, складна за змістом якість дітей означеного віку, що актуалізується на основі пізнавальної потреби, зумовлює успішне засвоєння досвіду, накопиченого людством, спрямована на ефективне досягнення цілей пізнавальної діяльності. Окреслено й обґрунтовано її структуру як сукупність мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, емоційного, особистісного, вольового компонентів.

Для чіткого розуміння сутності поняття «медіа» вважаємо за доцільне звернутися до короткої історії виникнення медіа як форми спілкування, способу передачі інформації. Трансформаційні процеси медіа відбувалися в напрямках від усної форми – до літературної, потім – до цифрової. Усна форма – найперший спосіб передачі інформації та комунікації. Найголовнішим фундаментальним досягненням медіа було та залишається збереження даних. Потім електрифікація медіа уможливила передавання даних, починаючи від телеграфу до телебачення й радіо.

Наступну віху історії медіа спричинила поява комп'ютерів, що призвело до перетворення усіх медійних операцій в обчислювальні процеси. Тож виникає новий етап з ключовим словом – мультимедіа. Вирішальним переломом в історії медіа стала дегіталізація, що супроводжувалася

революційною ідеєю – надати доступ до комп'ютера кожному. У сьогоденні значення медіа усвідомлюється з огляду на їх місце у всесвітній комунікації. На початку XXI-го століття відбувається зміна історичного етапу медіа, який зумовила поява нанотехнологій (передача інформації мікрочастками).

Зазвичай під медіа розуміються технічні засоби й канали комунікації, такі як радіо, телебачення, інтернет, поширення знімних носіїв інформації, що формують особливе середовище комунікації. У контексті нашого дослідження можемо стверджувати, що медіа – це будь-який спосіб збереження та передачі інформації за допомогою відповідних засобів.

Засоби медіа – словосполучення, що є синонімічним до засобів масової інформації. Засоби медіа різняться від засобів освіти тим, що засобами медіа в освіті можуть бути будь-де опубліковані матеріали, які відповідають конкретним дидактичним потребам, освітнім завданням та очікуваному результату діяльності. Для нашого дослідження доцільним є дотримання саме такого визначення змісту означеного поняття.

Ми дотримуємося думки [2] стосовно визначення освітніх засобів медіа як групи матеріальних об'єктів, спеціально створених або відібраних й оприлюднених у ЗМІ матеріалів, призначених для використання в освітньому процесі й уналежнення до них газетних та журнальних публікацій, аудіовізуальних матеріалів (відео, фото, записи теле- та радіоефірів), кінофільмів, матеріалів інтернет-сайтів та агітаційно-пропагандистської продукції (листівок, плакатів тощо).

Різноманітність медіа на початок XXI-го століття зумовила їх класифікацію: класичні (традиційні) медіа: газети, журнали, телебачення, радіо, відео тощо; новітні (інноваційні) медіа: інформаційні технології, мережа Інтернет тощо.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

У традиційних медіа відсутній зворотній зв'язок, а отже, немає взаємозв'язку автора з отримувачем інформації, тобто останній є тільки споживачем. У новітніх медіа з'явився взаємозв'язок автора зі споживачем, який легко може стати співавтором, відповідно він переходить у категорію користувачів або є користувачем.

Відповідно до сучасних наукових концепцій засоби медіа класифікують на три групи, а саме: візуальні, аудіальні, аудіовізуальні. Педагоги закладів дошкільної освіти використовують тексти (інформацію, змістове наповнення) із усіх груп медіа. Принциповим є наповненість освітньою, виховною інформацією, за сприяння якої здійснюється взаємодія педагогів та дітей у процесі педагогічної діяльності.

В основу сучасної класифікації засобів медіа українською медіадослідницею Г. Онкович [3] закладено соціально-педагогічні підкасти: за типом основного засобу медіа (преса, радіо, кіно, телебачення, відео, комп'ютерні мережі тощо); за каналом сприйняття (аудіо, відео, аудіовізуальні, знакові – текстові, графічні); за місцем використання (індивідуальне, групове, масове, домашнє, робоче, транспортне тощо); за змістом інформації, напрямку соціалізації (ідеологічне, політичне, морально-виховне, пізнавально-освітнє, естетичне, екологічне, економічне); за функціями та цілями використання (одержання інформації, освіта, спілкування, розв'язання проблем, розвага, соціальне управління тощо).

Відповідно до сучасних тенденцій у сфері дошкільної освіти здійснюється її модернізація. Удосконалення педагогічного процесу в умовах закладу дошкільної освіти передбачає використання сучасних засобів медіа. Залучення до освітнього процесу елементів медіапростору, оптимальне використання медійних засобів є тим шляхом, який допомагає осучаснювати та модернізувати освітню систему, наближати її до потреб дітей дошкільного віку.

Вищеозначене є логічним обґрунтуванням того, що в освітньому напрямі «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» Державного стандарту дошкільної освіти (2021) [5] пріоритетною визначено цифрову компетентність, якою мають оволодіти діти по завершенню періоду дошкільного дитинства. Вона включає: розвиток інтересу до дитячого медіасередовища; формування пізнавальної потреби в розмірковуванні; формування знань про цифрові засоби (комп'ютер, планшет, телефон), інтересу до їх використання; формування вмій самостійно здобувати інформацію, свідомо споживати медіапродукцію, активно переносити пізнане у площину власного досвіду; володіння навичками диференціювання та обрання пізнавального та ігрового контенту. У тексті документу зміст поняття «цифрова грамотність» визначається як здатність використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології для задоволення власних індивідуальних потреб і розв'язання освітніх, ігрових завдань на основі набутих елементарних знань вмій, позитивного ставлення до комп'ютерної і цифрової техніки.

Засоби медіа мають слугувати підтримкою в освітньому процесі та використовуватися педагогом задля створення безпечного середовища розвитку дітей. Звідси важливо навчити дитину орієнтуватися в сучасному медіасередовищі, використовувати засоби медіа з урахуванням вікових особливостей, можливостей і потреб кожної дитини. Ці завдання покладено в основу чинних українських освітніх програм для дітей дошкільного віку, зокрема в програму «Дитина» (2020) [1].

У розділі «Соціальний світ: хто поряд зі мною» (шостий рік життя) освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2020) [1] виокремлено підрозділ «Медіаосвіта». Він орієнтує педагогів на необхідність ознайомлення дітей із правилами користування гаджетами, формування

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

критичного мислення, уявлень про інформацію та способи дотримання достовірної інформації. Актуалізовано завдання з формування навичок використання та створення різноманітних медіатекстів (звук, відео, фото). Окрім змістових напрямів з формування уявлення про різні види інформації та ознайомлення дітей з різними видами медіатексту, цінною вважаємо ідею створення власних медіатекстів в освітній взаємодії вихователя з дітьми.

Детальне вивчення змісту і завдань комплексних і парціальних освітніх програм для дітей дошкільного віку дозволяє зробити висновки, що питання медіаосвіти в Україні активно розробляються не лише теоретиками, а й активно педагогами-практиками впроваджуються в освітній процес закладів дошкільної освіти. В усіх програмах визначено необхідність забезпечувати основи безпечної поведінки в медіасередовищі, формувати уявлення про медіазасоби і можливості їх використання в різноманітних видах діяльності.

Пропонуємо приклад використання в експериментально-педагогічній діяльності спостереження за об'єктами природи з використання різноманітних гаджетів, до прикладу, фотокамери. Попередньо в різних формах освітньої взаємодії вихователя з дітьми розглядалася історія фотоапарату, його зовнішній вигляд і принципи дії, будова, особливості створення фотознімків. Педагог пропонував вихованцям вправлятися у мистецтві створення фото, (пошуку цікавих і красивих сюжетів у доквіллі, створення власної композиції, розміщення об'єкту в кадрі тощо). Далі під час спостережень на прогулянці діти шукали задалегідь обумовлені об'єкти і намагалися створити їх фото.

З отриманих фотокарток створювалися короткі відеоролики за допомогою стандартної програми в мобільному телефоні, наприклад, «Як наш тюльпан розцвів» та інші. Діти самостійно обирали об'єкти для коротких відеороликів. Основним завданням для дітей було помітити зміни, які

сталися з квіткою, і сфотографувати її. Таке завдання спонукало дітей до спостереження, споглядання раніше не помічених речей, адже для роликів необхідно було робити фото щодня впродовж одного-десяти днів. Варто відзначити, що діти із захопленням створювали власні фото, а також розповідали про те, що їх зацікавило, здивувало в об'єкті.

Цікавим було завдання зі створення фото на плівковий фотоапарат, оскільки в ньому обмежена кількість кадрів. Цей аргумент був особливо важливий для дітей, бо необхідно було докласти зусиль, щоб «спіймати» красивий кадр. Оскільки фото можна було побачити не відразу, діти деякий час перебували в стані очікування сюрпризу – зображення на плівці. Отримані фотокартки використовувалися в різних проєктах, наприклад, із фото, зроблених дітьми, за допомогою цифрової камери виготовлялися газети («Новини від Весни», «Події в нашій групі», «Корисні поради для юних садівників»), календарі погоди, книга природи «Квіти нашої України», відеоролики сезонних змін («Розквіт бузку», «Що шукає джмелик?», «Мурашині пригоди» тощо).

За нашими спостереженнями, продуктивним методом формування пізнавальної активності дітей, зокрема вміння помічати й аналізувати взаємозв'язки та закономірності у світі природи, виявився метод моделювання. У процесі формувального експерименту використання методу моделювання здійснювалося засобами медіа. Із метою створення макету моделі були використані різні фото. Організуючи освітню взаємодію з дітьми на етапі формувального експерименту, було запропоновано два способи створення моделей: 1) із готових фото в інтернет-мережі (дібраних або генерованих за допомогою нейромереж); 2) із створених дітьми за допомогою цифрової камери. Дослідження показало оптимальність використаного таких медіазасобів.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

Створення фотомакетів, фотоколажів відбувалося в кілька етапів за алгоритмом. Перший етап – підготовчий. Полягав у зацікавленні дітей та залученні їх до розв’язання проблемних завдань, продумування й планування майбутньої діяльності: створення інтересу до теми, обговорення ідей для майбутнього фотомакету; визначення плану попередньої підготовки до його створення, розподіл завдань між дітьми у групі; спостереження за об’єктами природи на прогулянці, фотофіксація, залучення батьків до фотофіксації необхідних об’єктів.

Другий етап – основний. Мав на меті покрокове створення фотомакету, розширення уявлень дітей про об’єкти природи їх взаємозв’язки, закономірності, взаємодію, розширення пізнавальних інтересів тощо: перегляд зроблених дітьми фото, обрання найбільш вдалих задля створення фотомакету; розподіл завдань відповідно до змісту завдань та покрокове виконання (залежно від рівня складності від одного до десяти днів).

Третій етап – підсумковий: узагальнення опрацьованого матеріалу, оцінювання власних результатів спільної діяльності. Оформлення загального результату, розгляд і обговорення.

Протягом експериментальної освітньої діяльності вихователям також пропонувалося разом із дітьми створювати власні медіазображення та виготовляти фотомоделі (фотоколаж, фотострічку подій, фотомакет, інтелектуальну фотокарту, фотосхему, фотолепбук тощо). Наприклад, фотомакет «Весна в місті» моделював вулицю міста, де знаходився закладі дошкільної освіти, прилеглі вулиці, пішохідний перехід до парку, дерева, клумби. Під час виконання цього проєкту педагог мав змогу реалізувати завдання освітньої програми щодо ознайомлення дітей зі змінами у природі й житті людей. Фотомакет міста змінювався разом зі змінами в природі впродовж року та за допомогою зроблених вихованцями та їх батьками

фотокарток використовувався для моделювання різноманітних проблемних ситуацій та в ігровій діяльності дітей.

Аналіз результатів контрольного етапу експерименту дозволив констатувати підвищення рівня розвитку пізнавальної активності в дітей старшого дошкільного віку та зробити висновок про ефективність запропонованої експериментально-педагогічної діяльності з формування досліджуваної якості на засадах використання гармонійного поєднання різних засобів медіа.

Висновки. Таким чином, висвітлено актуальність формування пізнавальної активності старших дошкільників на засадах використання засобів медіа. Визначено мету дослідження. Окреслено нормативне, теоретико-методичне обґрунтування досліджуваної проблеми. Уточнено сутність понять «пізнавальна активність дітей старшого дошкільного віку», «медіа», «засоби медіа». Розкрито коротку історію виникнення медіа, їх класифікацію, сутність цифрової компетентності дітей старшого дошкільного віку, зміст та особливості застосування медіазасобів на засадах Державного стандарту дошкільної освіти [5] та освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» [1]. Наведено приклад використання засобів медіа в освітній взаємодії вихователя з дітьми в умовах освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

Список використаних джерел:

1. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проєкту В. О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В.М. Вертугіна та ін. ; наук. ред. Г. В. Беленька ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Swazek XLIX mezinárodní kolektivní monografie

2. Гуріненко І. Ю. Сутність терміну «медіа-засоби навчання». *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2009. Вип. 3(56). URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2009/3/33.pdf> (дата звернення: 19.01.2024).

3. Онкович Г. В. Медіаосвіта (Загальний курс) : програма навчального курсу для студентів вищих навчальних закладів. URL: <https://edu.of.ru/attach/17/82979.doc> (дата звернення: 19.01.2024).

4. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001. № 2628-III. Поточна редакція від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 08.10.2024).

5. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція : наказ МОН № 33 від 12.01.2021 р. URL: <https://ezavdnz.m CFR.ua/book?bid=37876> (дата звернення: 03.05.2024).

6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Поточна редакція від 21.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 27.11.2021).